

Харківська обласна рада
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Державне управління охорони навколишнього природного середовища
у Харківській області

**ЧЕРВОНА КНИГА
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Тваринний світ**

Харків — 2013

ВЕДМЕДИЦЯ ПЛЯМИСТА*Chelis maculosa* (Gerning, 1780)**Медведица пятнистая**

Клас Комахи — Insecta
 Ряд Лускокрилі — Lepidoptera
 Родина Ведмедиці — Arctiidae

Природоохоронний статус

Рідкісний вид з низькою чисельністю та локальною популяцією.

Морфологічна характеристика

Невеликий, але досить красивий метелик. Розмах крил 30–35 мм. Основний фон передніх крил рожево-коричневого кольору, з рівномірно розсіяними по всій поверхні крил чорними трикутними плямами, задні крила — яскраво-рожеві з великими чорними плямами у прикореневій частині та вздовж зовнішнього краю. Тіло відносно товсте та коротке, опушене волоссям світло-коричневого та чорного кольору, черевце рожево-чорне. На території Європейської частини відомий підвид *Chelis maculosa mannerheimi*, який відрізняється від номінативного підвиду чітко вираженим рядом чорних плям уздовж зовнішнього краю передніх крил. Статевий диморфізм майже невиражений — вусики самців гребінчасті, у самиць — щетинкоподібні.

Ареал виду та його поширення у регіоні

Ареал виду охоплює Середню та Південну Європу, Північний Кавказ, Казахстан, Південний Урал, Південний Сибір. В Україні поширений у східних областях, зрідка трапляється у Криму, нещодавно знайдений у Закарпатті. У Харківській області впродовж 2010–2011 років популяція виду знайдена на вапнякових відшаруваннях у Вовчанському районі.

Чисельність

Чисельність у місцях перебування низька, трапляються поодинокі особини. За одну ніч лову на світло у Вовчанському районі за сприятливих умов прилітає один-три екземпляри виду.

Місця перебування

Мешкає на вапнякових ділянках та пагорбах, на різнотравних луках.

Особливості біології

Дає дві генерації на рік. Метелики першої генерації літають з травня до початку червня, другої — у липні, особини другої генерації дрібніші. Метелики активні глибоко у ночі та у ранкових сутінках. Самці літають у пошуках самиць, добре летять на світло, самиці малорухливі, ведуть скритий спосіб життя, сидячи у траві, на світло ніколи не летять. Метелики не живляться. Після парування самиця відкладає до 200 яєць на кормові рослини. Гусінь живиться листям підмаренника (*Galium*) та інших трав'янистих рослин. Гусінь другої генерації зимує. Заллялюється у нещільному коконі на поверхні ґрунту поміж залишків рослин.

Основні чинники зниження чисельності

Причини низької чисельності невідомі. До несприятливих факторів можна віднести надмірний випас худоби та випалювання трави у місцях існування виду.

Заходи охорони

Як компонент біоценозу пасивно охороняється у заповідниках Луганської області. Потрібно збереження місць перебування виду — природних вапнякових ділянок та різнотравних луків зі степовою рослинністю. Необхідно також з'ясувати нові можливі місця перебування виду у межах області, зокрема у Куп'янському та Дворічанському районах, де також є великі вапнякові ділянки.

Джерела інформації

Єфетов, Будашкін, 1990; www.molbiol.ru; Дронов О. (2012, особисті спостереження).

Автор: О. В. Дронов
 Фото: © В. В. Савчук